

Éves tájékoztató

a Központi Hitelinformációs Rendszerről

2011

Készítette a BISZ Zrt.

2012. május

www.bisz.hu

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	4
1.1. KHR – Mit takar az elnevezés?.....	4
1.2. Ki kerül kapcsolatba a KHR-rel?	4
1.3. Mire használják fel a KHR-ből nyert információkat a referenciaadat-szolgáltatók?.....	5
1.4. Történet	5
1.5. Mit tárol a KHR?	5
1.5.1. Lakossági Alrendszer	5
1.5.2. Vállalkozási Alrendszer	6
1.6. Miért készült ez a beszámoló?.....	6
1.7. A KHR jövője.....	7
2. KHR működése.....	8
2.1. Vállalkozási alrendszer	8
2.1.1. A KHR-ben tárolt vállalkozói hitelszerződések száma	8
2.1.2. Fennálló szerződéssel rendelkező gazdasági társaságok száma	8
2.1.3. A referenciaadat-szolgáltatóknak továbbított vállalkozási hiteljelentések száma	9
2.2. Lakossági alrendszer	10
2.2.1. A referenciaadat-szolgáltatóknak szolgáltatott személyi hiteljelentések száma.....	10
3. Hitelfelvételek száma, nagyságrendje	11
3.1. Vállalkozási alrendszer	11
3.1.1. Új vállalkozási hitelszerződések száma	11
3.1.2. Fennálló hitelszerződések szerződéses összegeinek megoszlása a szerződés futamideje szerint	11
3.1.3. Fennálló hitelszerződések szerződéses összegeinek megoszlása a szerződés típusa szerint	12
3.1.4. Fennálló hitelszerződések szerződéses összegeinek megoszlása devizanem szerint	12
4. Szerződéses kötelezettségek teljesítése, eladósodás alakulása	13
4.1. Vállalkozási alrendszer	13
4.1.1. Késedelmes hitelállomány megoszlása a késedelem „kora” szerint.....	13
4.1.2. Késedelmes állomány megoszlása hitelösszeg nagysága szerint.....	13
4.1.3. Késedelmes állomány megoszlása devizanem szerint	14
4.2. Lakossági alrendszer	15
4.2.1. Lakossági mulasztások darabszáma (havi változás)	15

4.2.2.	Nyilvántartott természetes személyek számának alakulása (havi változás).....	15
4.2.3.	Lakossági mulasztások darabszáma (éves változás)	16
4.2.4.	Nyilvántartott természetes személyek számának alakulása (éves változás)	16
4.2.5.	Új mulasztások száma	17
4.2.6.	Megszűnt mulasztások megoszlása a megszűnés módja szerint	17

1. Bevezető

1.1. KHR – Mit takar az elnevezés?

A Központi Hitelinformációs Rendszer (röviden KHR) több mint 15 éves múltra tekint vissza, és fontos eleme a magyar hitelezésnek.

A KHR célja a hitelképesség megalapozottabb megítélése, valamint a felelős hitelezés feltételei teljesítésének és a hitelezési kockázat csökkentésének előmozdítása az adósok és a referenciaadat-szolgáltatók biztonságának érdekében.

Működését legnagyobb mértékben a 2011. évi CXXII. a központi hitelinformációs rendszerről szóló törvény (Khrtv.) határozza meg. (A vonatkozó jogszabályok teljes listája megtalálható BISZ Zrt. honlapján. www.bisz.hu)

A Khrtv. rendelkezik a rendszerben tárolható adatok köréről, azok tárolási idejéről, a rendszerhez kötelezően csatlakozó referenciaadat-szolgáltatók köréről, az ügyfélvédelemről és jogorvoslatról, illetve a KHR-t működtető vállalkozásról.

A rendszer működtetését a kezdetektől a BISZ Központi Hitelinformációs Zrt. (illetve jogelődje) végzi.

A BISZ Zrt. feladata a hazai pénzügyi szektor szereplőinek megbízható, naprakész hitelinformációval történő ellátása a prudens hitelezés érdekében.

1.2. Ki kerül kapcsolatba a KHR-rel?

A KHR rendszer működése alapvetően három szereplői kört érint, amelyek a következők:

- **a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás:** BISZ Zrt. biztosítja a rendszer biztonságos működését és a biztonságos hozzáférést a törvényi szabályozásnak megfelelően.
- **referenciaadat-szolgáltatók:** tipikusan hitelezéssel vagy hitel jellegű termékek, illetve szolgáltatások nyújtásával foglalkozó hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások. A referenciaadat-szolgáltatók jogosultak és kötelesek a KHR adatbázisból információk lekérdezésére, valamint az adatok feltöltésére. Ide tartozhatnak a bankok, takarékszövetkezetek, lízingscégek, személyi kölcsön vagy áruhitel, lakáshitel nyújtására szakosodott cégek, és további pénzügyi vállalkozások. Nem csatlakozhatnak olyan intézmények, mint a NAV (korábban APEH), minisztériumok, önkormányzatok, közüzemi és telekommunikációs szolgáltatók, civil szervezetek.
- **nyilvántartott személyek:** természetes személyek és vállalkozások, akiknek a Khrtv. által meghatározott adatait a referenciaadat-szolgáltatók a KHR rendszerbe továbbítják.

1.3. Mire használják fel a KHR-ből nyert információkat a referenciaadat-szolgáltatók?

A KHR rendszerben nyilvántartott információkhoz a KHR-t felhasználó referenciaadat-szolgáltatók a törvényben pontosan meghatározott módon és céloknak megfelelően férhetnek hozzá.

A hitelintézetek a KHR adatait a hitelbírálati folyamat során használják fel. Amennyiben valaki hitelkérelemmel, finanszírozási igénnyel fordul hozzájuk, a bírálati folyamat során felméri a kérelmező hitelképességét. A hitelbírálati folyamat célja annak megállapítása, hogy az ügyfél milyen összegű hitelt lesz képes nagy biztonsággal visszafizetni. A hitelbírálati folyamat során a hitelintézet számos információt bekér az ügyféltől, valamint különféle forrásokból további információkat is gyűjt, hogy minél pontosabb képet alkosson az ügyfél hitel-visszafizetési képességéről. A referenciaadat-szolgáltatók számára ilyen, kiemelten fontos információforrás a KHR nyilvántartás is.

1.4. Történet

A Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR, korábbi nevén BAR) 1995-ben kezdte meg működését. A rendszer célja kezdetben a vállalokozási hitelszerzések nyilvántartása volt, amely később kiegészült a lakossági mulasztások nyilvántartásával. 1996 közepére az összes bank, takaré- és hitelszövetkezet hozzáfért a szolgáltatáshoz, majd később megnyílt az út egyéb pénzügyi intézmények csatlakozása számára is. Az évek során a KHR további nyilvántartásokkal egészült ki, amelyek különféle mulasztások és visszaélések adatait rögzítik. 2011 novemberében hatályba lépett a Khr tv., melynek értelmében létrejöhetett a teljes listás lakossági hitelnyilvántartás azáltal, hogy a teljes lakossági szerződésállományt kötelezően rögzíteni kell a KHR-be.

1.5. Mit tárol a KHR?

A KHR tartalmaz adatokat a vállalokozási és a lakossági ügyfelekről egyaránt. A tárolt adatok köre sokszor bővült az évek során.

1.5.1. Lakossági Alrendszer

A KHR Lakossági Alrendszere azon természetes személyekről tartalmaz információkat, akik hitel- vagy hiteljellegű szerződést kötöttek, vagy valamilyen, a vonatkozó törvényben meghatározott mulasztást, visszaélést, csalást követtek el.

A KHR Lakossági Alrendszere mind a pozitív hiteladatokat és hiteltörténetet, mind pedig negatív információkat (mulasztások, visszaélések, csalások) képes rögzíteni. A KHR segítségével a referenciaadat-szolgáltatók pontosabban fel tudják mérni ügyfeleik hitelképességét, lehetővé téve, hogy kedvezőbb ajánlatokat biztosítsanak, valamint a felelős hitelezés jegyében elkerüljék a fizetésképtelen, vagy túlzottan eladósodott ügyfeleknek való hitelnyújtást, ami az ügyfél hosszú távú érdekeit is szolgálja.

A Lakossági Alrendszer nyilvántartásai az alábbi adatokat tartalmazzák:

- Hitelszerzések nyilvántartása

- Hitelmulasztásokra vonatkozó információk
- Bankkártya-visszaélések adatai
- Csalás miatt elutasított hitelkérelmek nyilvántartása

Az ügyfél nyilatkozatával meghatározhatja, hogy a rögzített hiteladatok a referenciaadat-szolgáltatók számára lekérdezhetőek-e a hitelbírálat során, vagy pedig nem, valamint azt is megszabhatja, hogy a szerződés lezárását követően az információk további öt évig szerepeljenek-e a KHR-ben, vagy pedig törlésre kerüljenek. Az ügyfél hozzájárulása (vagy adott esetben a hozzájárulás megtagadása) nem befolyásolja a negatív hiteladatok lekérdezhetőségét, kizárólag azon szerződéseket érinti, amelyekhez nem tartozik hitelmulasztás.

1.5.2. Vállalkozási Alrendszer

A KHR Vállalkozási Alrendszere a referenciaadat-szolgáltatók vállalalkozási ügyfeleinek KHR hatálya alá tartozó adatait tartalmazza.

A Vállalkozási Alrendszer nyilvántartásai az alábbi adatokat tartalmazzák:

- Hitelszerződésekről (és egyéb KHR hatálya alá tartozó finanszírozási szerződésekről) szóló információk
- Hitelkésedelmek információi
- Fizetésektelenségre (bankszámla sorbaállításokra) vonatkozó információk
- Bankkártya elfogadással kapcsolatos visszaélések

A KHR Vállalkozási Alrendszer a vállalkozások összes fennálló, és elévülési időn belüli megszűnt szerződésének adatait kezeli. A nyilvántartott adatokhoz a referenciaadat-szolgáltatók az ügyfél külön hozzájárulása nélkül hozzáférhetnek.

1.6. Miért készült ez a beszámoló?

Jelen beszámoló elkészítésével BISZ Zrt. eleget tesz a Khrtv. 3.§ (4)-es bekezdésének, mely szerint

„A KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás évente tájékoztatást készít a KHR működéséről, illetve a KHR-ben kezelt adatok alapján a hitelfelvételek számáról, nagyságrendjéről, a szerződéses kötelezettségek teljesítéséről, valamint az eladósodás alakulásáról. E tájékoztatást a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás évente honlapján közzéteszi”

A dokumentum bemutatja a 2011-es évre vonatkozóan a vállalalkozási hitelszerződések és a lakossági hitelmulasztások tekintetében a tárolt adatok alakulását hónapról hónapra (esetenként a két év végi állapotot), így az Olvasó képet kaphat a hazai hitelpiac előző évi alakulásáról.

Kiemeljük, hogy a teljes lakossági hitelnyilvántartás 2012-ben kezdte meg működését, így a 2011-es évről készült tájékoztató a lakossági hitelezés tekintetében csak a negatív adóslista adatait tartalmazza. Azon adatsoroknál, ahol ez releváns, ezt feltüntettük.

1.7. A KHR jövője

A KHR használhatóságát illetően hatalmas lépcsőfok volt a teljes listás lakossági hitelnyilvántartás bevezetése (2011. évi CXXII. törvény a központi hitelinformációs rendszerről). Bár a lakossági hitelszerződések „ősfeltöltése” egyszeri tevékenység, mégis a KHR szolgáltatás történelmének legnagyobb adathalmazát mozgatta meg rövid idő alatt, komoly terhelésnek kitéve mind a hitelintézeti szektort, mind BISZ Zrt.-t.

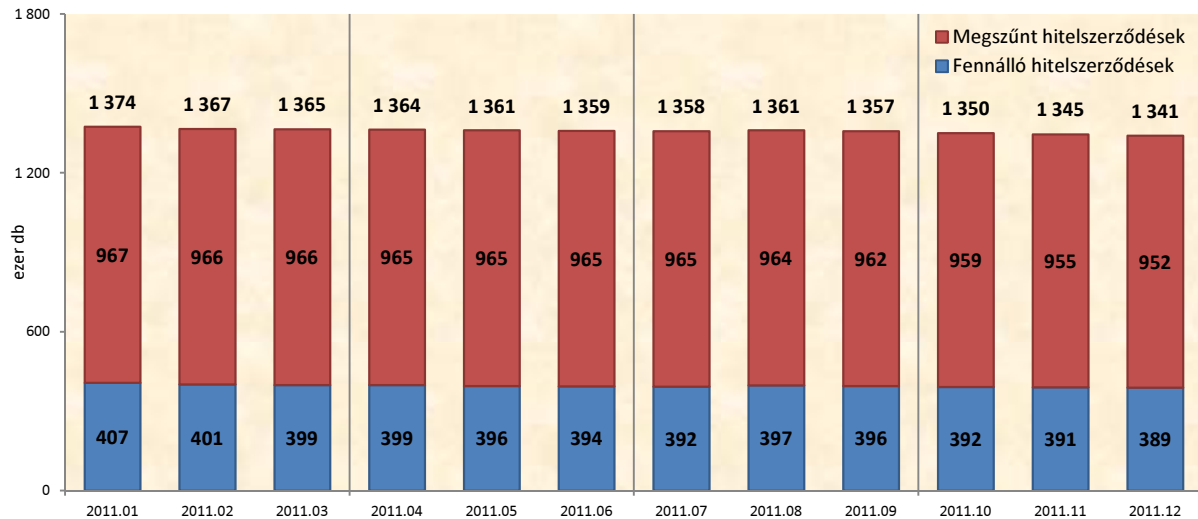
A hatalmas adatmennyiség rövid idő alatt történő feldolgozása rendkívüli feladat volt, viszont az eredmény sem mindennapi, egy olyan hitelnyilvántartás jött létre, amely adattartalmában azonos egy évtizedek óta töltött lakossági hitel adatbázissal.

A teljes lakossági hitelnyilvántartás „ősfeltöltésének” befejezése 2012-ben valósul meg, ezért a lakossági pozitív hitelszerződésekről a következő éves tájékoztatónkban adunk bővebb információkat, ezzel még pontosabb képet adva a lakossági hitelek számáról, és volumenéről, valamint a szerződéses kötelezettségek teljesítéséről.

2. KHR működése

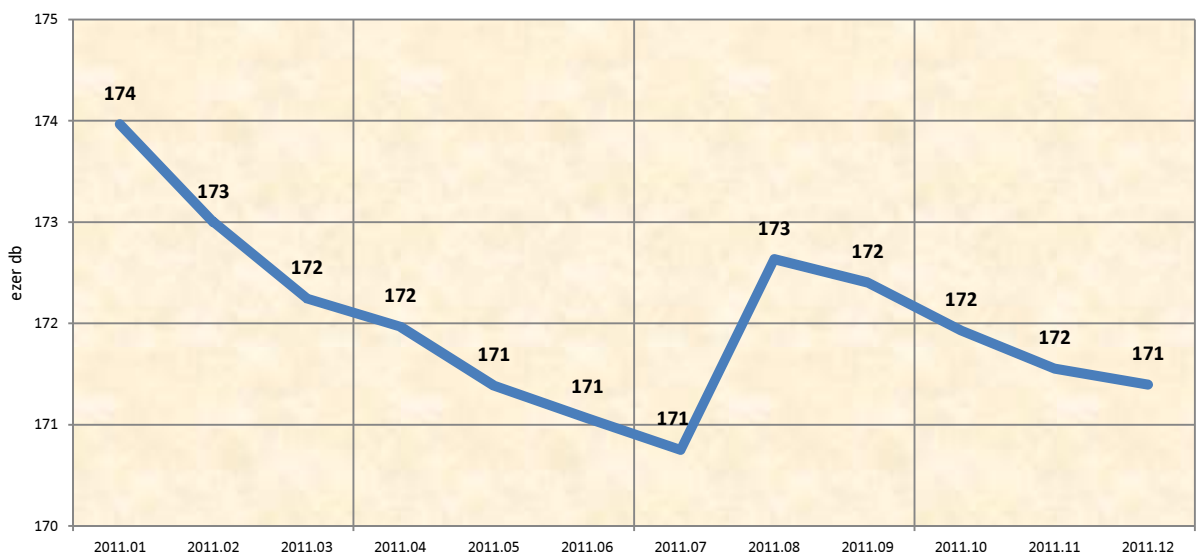
2.1. Vállalkozási alrendszer

2.1.1. A KHR-ben tárolt vállalkozói hitelszerződések száma

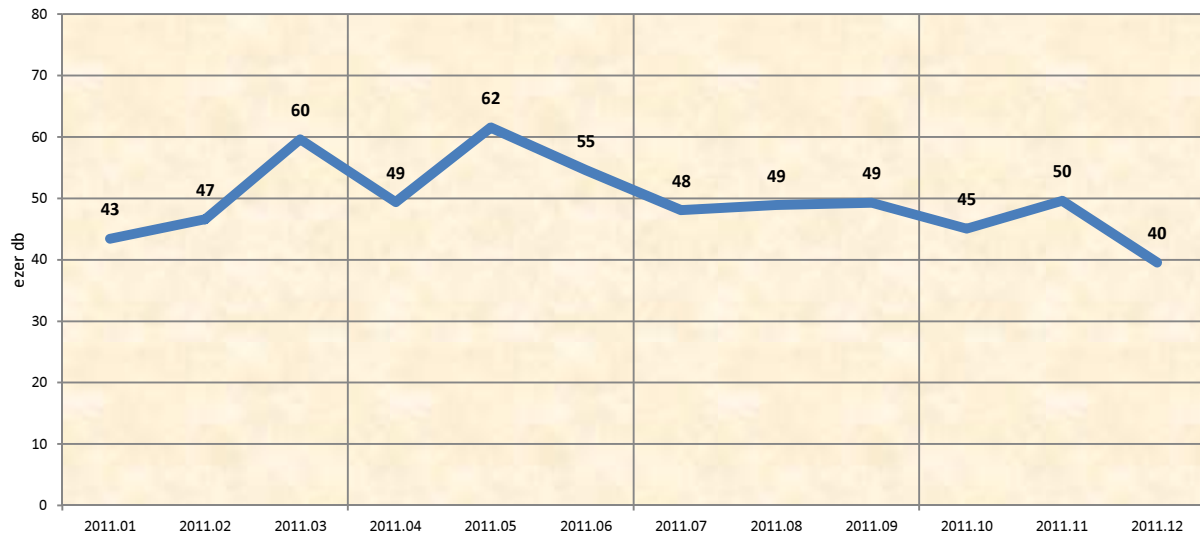
2011 végén a KHR-ben tárolt 1341 ezer vállalkozói szerződésből 952 ezer darab volt megszűnt és 389 ezer darab volt fennálló szerződés. A megszűnt szerződések száma 1%-kal, míg a fennálló szerződések száma 7%-kal csökkent, ez a megegyezik az elmúlt három évben tapasztaltakkal.

2.1.2. Fennálló szerződéssel rendelkező gazdasági társaságok száma

A nyilvántartott vállalkozások száma csökkenő tendenciát mutat, az év végén 171 ezer vállalkozás rendelkezett fennálló hitelszerződéssel, amely visszaesés 2010 vége óta.

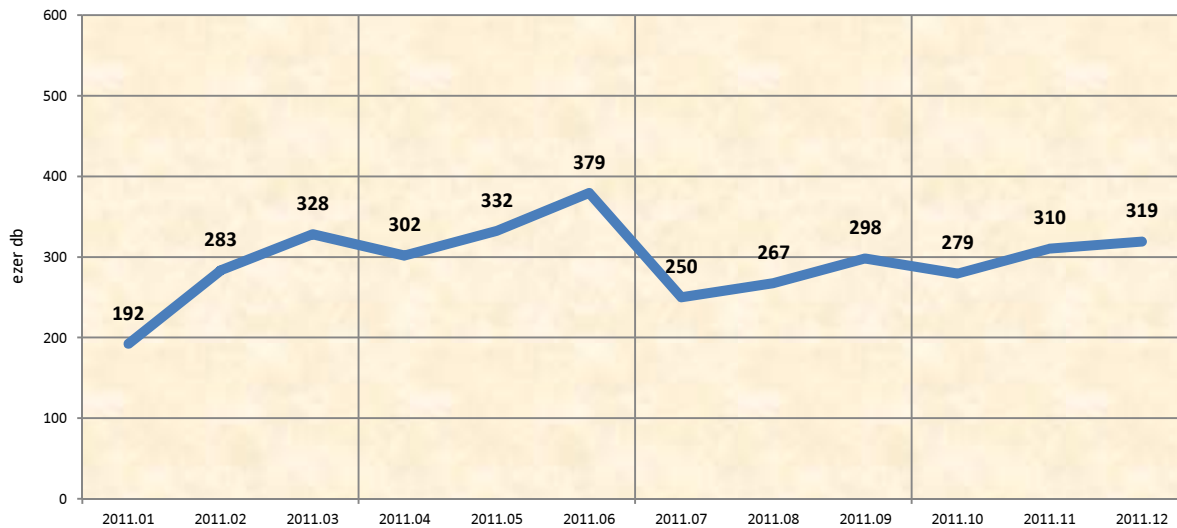
2.1.3. A referenciaadat-szolgáltatóknak továbbított vállalászási hiteljelentések száma

A 2011-es év a vállalászói hiteljelentések tekintetében aktív időszaknak mondható, az év során közel 600 ezer hiteljelentést szolgáltatunk, amely 8%-os növekedést jelent a 2010-es évhez képest.

2.2. Lakossági alrendszer

2.2.1. A referenciaadat-szolgáltatóknak szolgáltatott személyi hiteljelentések száma

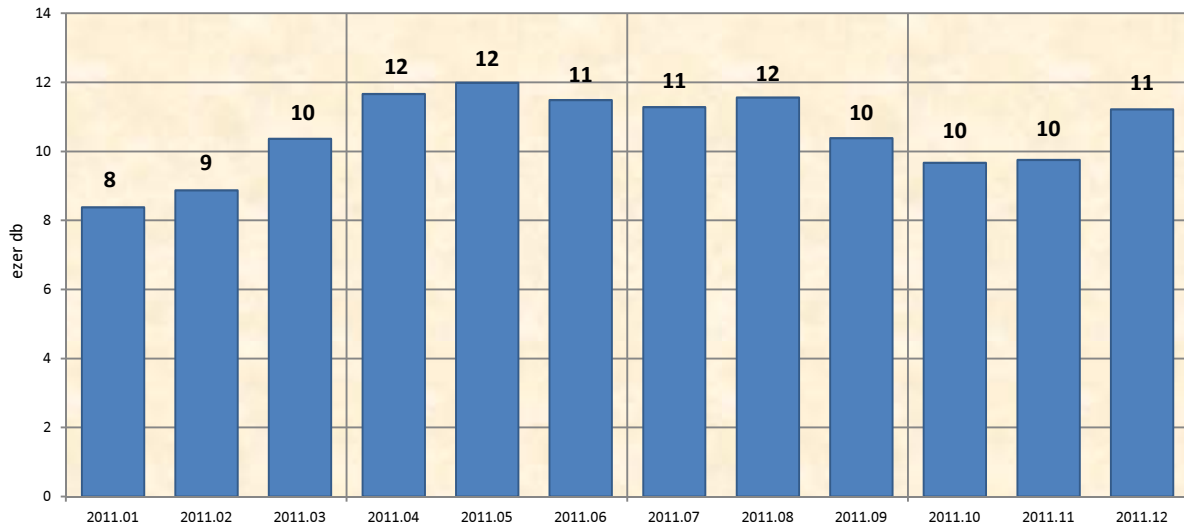

2011 folyamán 3,5 millió személyi hiteljelentést szolgáltatunk a KHR lakossági alrendszeréből, ami 9%-kal marad el az előző évi szinttől és körülbelül 30%-kal kevesebb, mint a 2008-as, válság előtti érték.

3. Hitelfelvételek száma, nagyságrendje

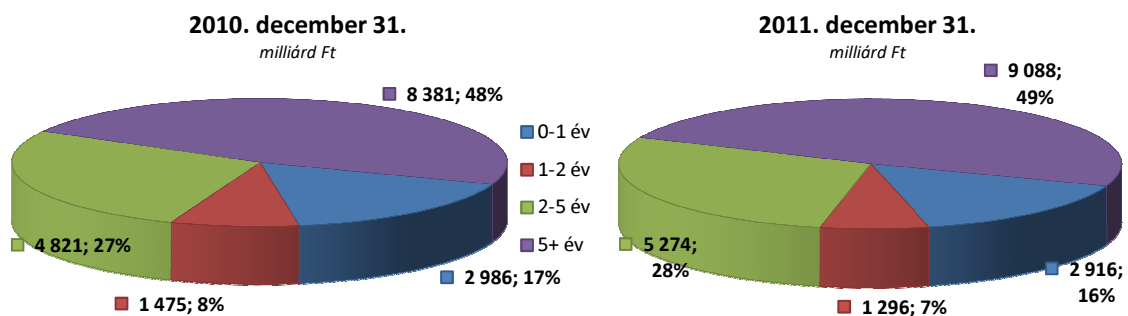
3.1. Vállalkozási alrendszer

3.1.1. Új vállalkozási hitelszerződések száma

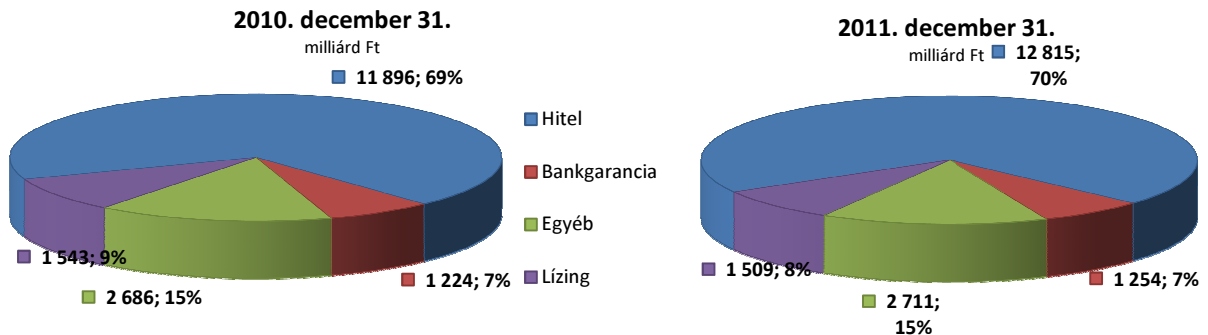
Csökkenett az újonnan rögzített vállalkozói hitelszerződések száma, 2011-ben 127 ezer új szerződést regisztráltak, ez 4,3%-os elmaradás a 2010-es értékhez képest.

3.1.2. Fennálló hitelszerződések szerződéses összegeinek megoszlása a szerződés futamideje szerint

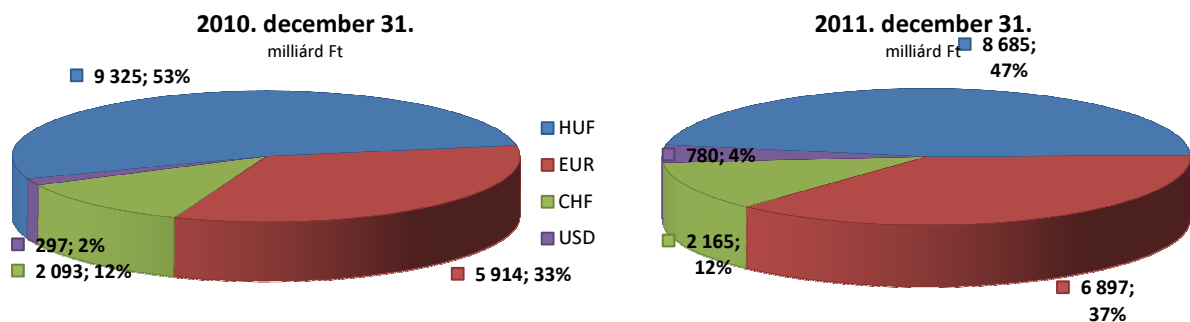
A szerződéses állomány futamidő szerinti százalékos megoszlása megközelítőleg nem változott a 2011-es év folyamán, a legjelentősebb részt az 5 éven túli, a legkisebb szeletet pedig az 1 és 2 év közötti futamidővel rendelkező szerződések képviselik.

3.1.3. Fennálló hitelszerződések szerződéses összegeinek megoszlása a szerződés típusa szerint

A klasszikus hiteltermékek aránya két százalékponttal 69%-ra nőtt, a lízing mind nominálisan, mind pedig arányait tekintve csökkent, részesedése a portfolión belül immár alig haladja meg a 8%-ot. Ettől eltekintve a típus szerinti megoszlás állandónak tekinthető.

3.1.4. Fennálló hitelszerződések szerződéses összegeinek megoszlása devizanem szerint

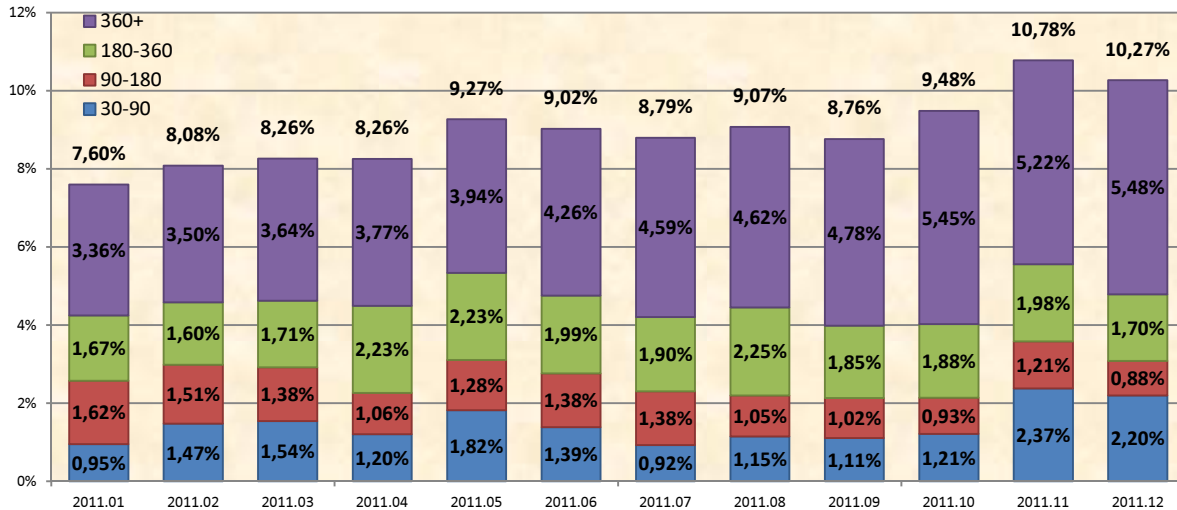

Az év végére a hazai fizetőeszköz portfolión belüli aránya nem érte el a 47%-ot. A svájci frank alapú állomány eredeti devizanemben kifejezve 10% körüli nagyságrendben csökkent, míg az euró esetében enyhe reálnövekedés volt tapasztalható az év során. A dollár állományok forintban kifejezve több mint a két és félszeresére nőttek egy év alatt.

4. Szerződéses kötelezettségek teljesítése, eladósodás alakulása

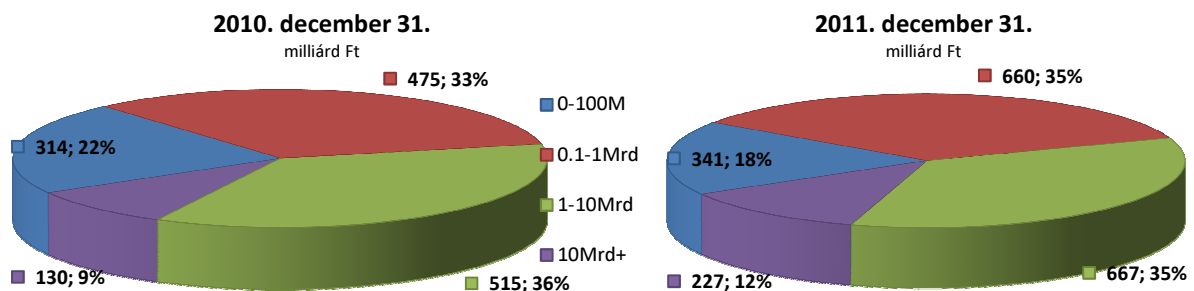
4.1. Vállalkozási alrendszer

4.1.1. Késedelmes hitelállomány megoszlása a késedelem „kora” szerint

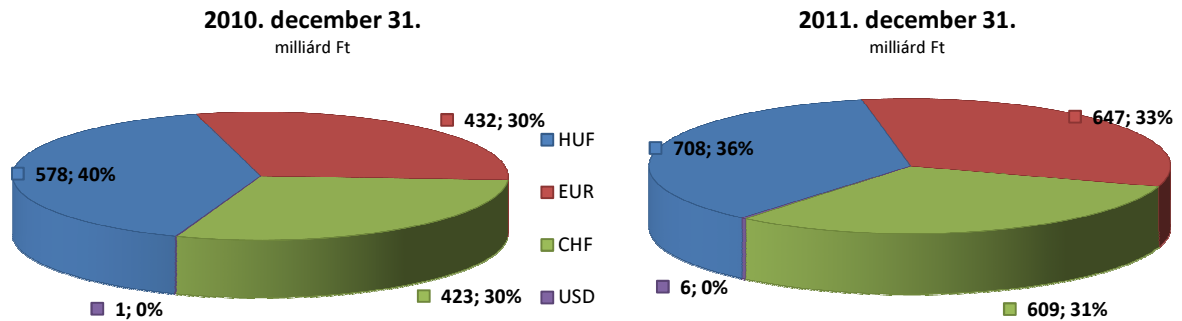
A késedelmes vállalalkozási hitelek aránya az év utolsó negyedében elérte a 10%-ot, ami jelentős növekedést jelent, ezen belül is az éven túli késedelmek aránya a legnagyobb. Az új (30-90 napos) késedelmek is jelentős százalékot képviselnek.

4.1.2. Késedelmes állomány megoszlása hitelösszeg nagysága szerint

Az év során az állomány szinte minden méret szerinti szegmensében növekedtek a késedelmek. Legkisebb mértékben a legalacsonyabb, 100 millió forint alatti szegmensben volt növekedés.

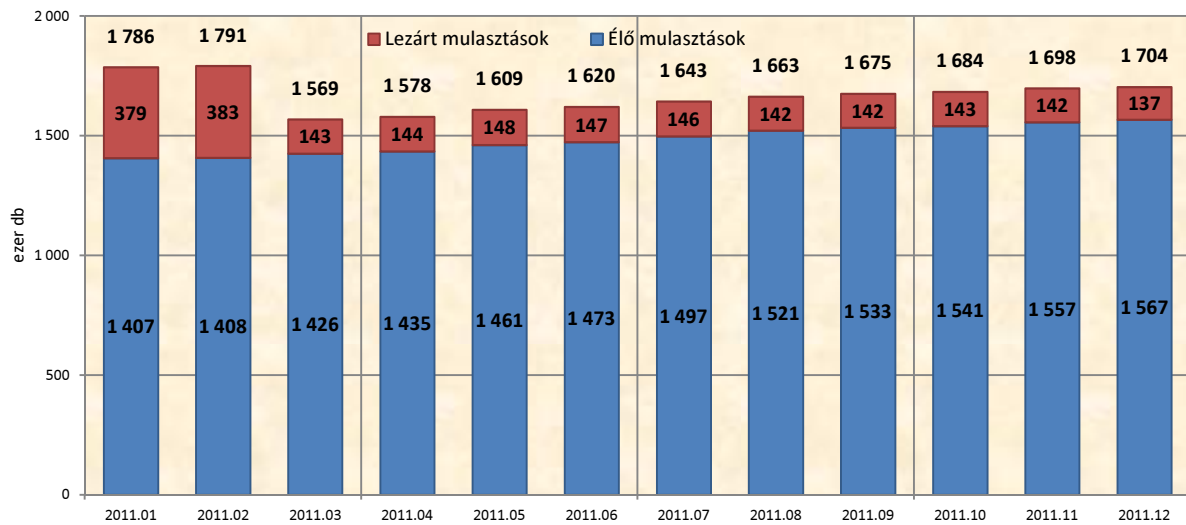
4.1.3. Késedelmes állomány megoszlása devizanem szerint

2011 során a svájci frank alapú késedelmek növekedtek a leglátványosabban, ennek ellenére még mindig a forint késedelmek képviselik a legnagyobb arányt.

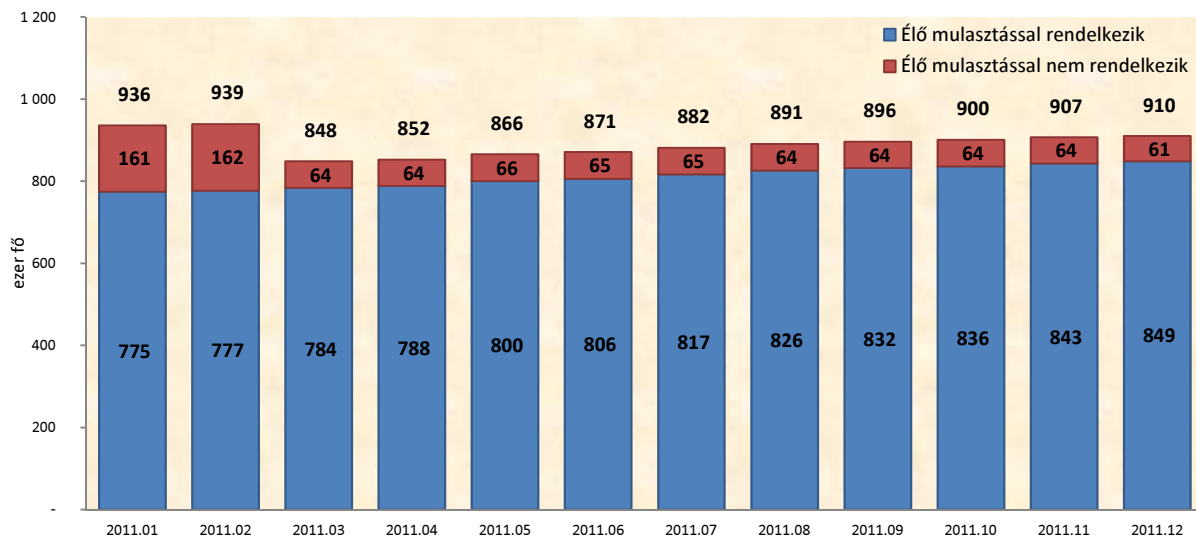
4.2. Lakossági alrendszer

4.2.1. Lakossági mulasztások darabszáma (havi változás)

Az élő mulasztások száma az év végén megközelítette az 1,6 millió darabot, a növekedés üteme lelassult 2011-ben a korábbiakhoz képest, de a 2011-es záró érték még így is közel 13%-kal haladta meg az előző év végi szintet. A lezárt mulasztások számában tapasztalható visszaesés a fentebb említett törvényváltozásnak köszönhető.

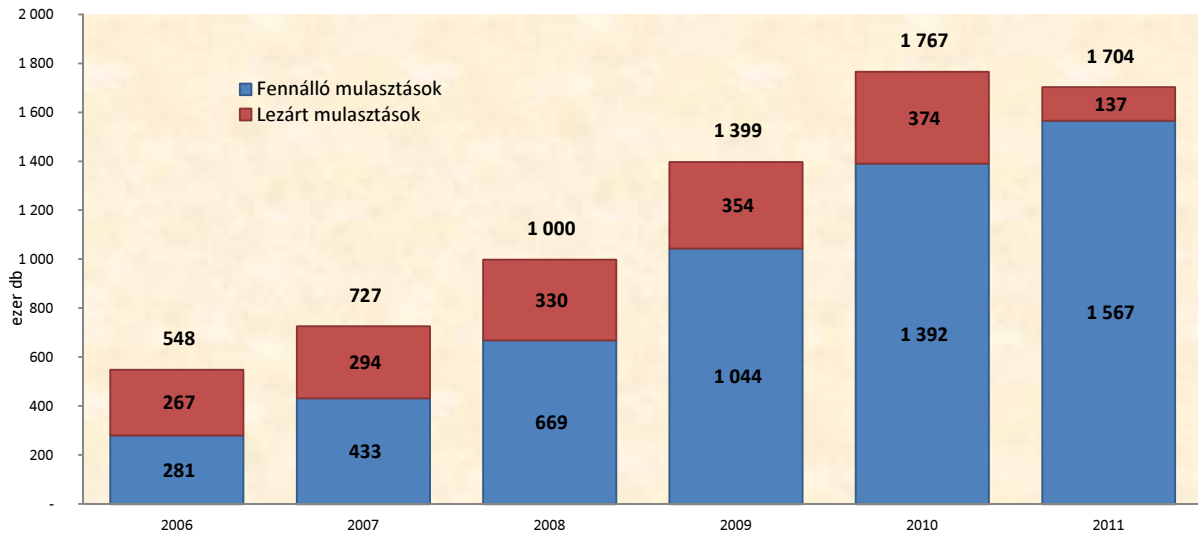
4.2.2. Nyilvántartott természetes személyek számának alakulása (havi változás)

A nyilvántartott természetes személyek számában az év közbeni visszaesés a KHR működését akkor szabályozó Hpt. változásának tudható be, azonban március óta számuk folyamatosan újra növekszik. 2011 végén 910 ezer természetes személy szerepelt a KHR-ben, amely 7%-os növekedést jelent márciusához képest.

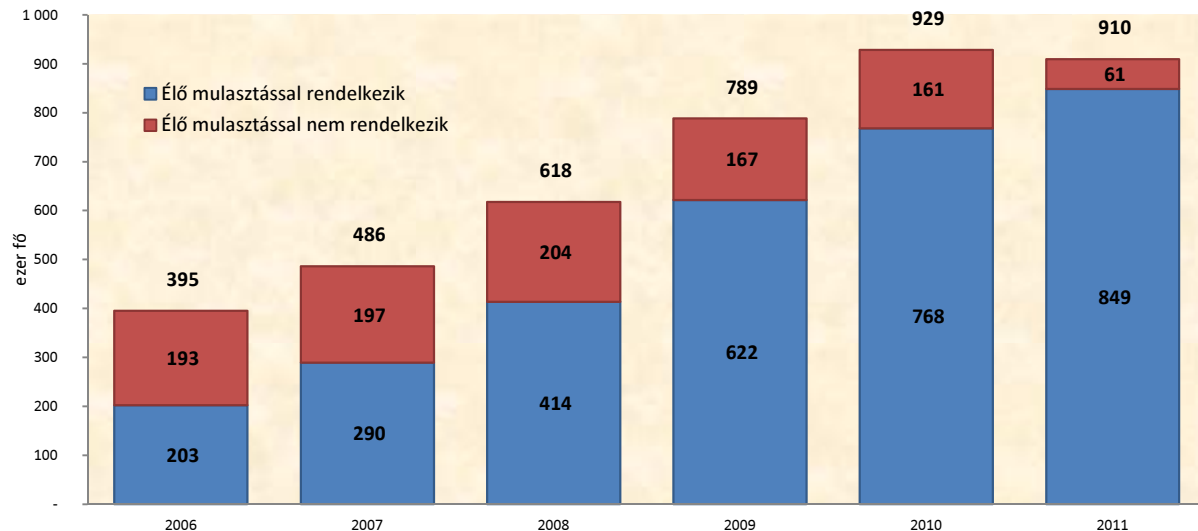
Fontos megemlíteni, hogy a hatályos jogszabályok értelmében még nem működött teljes listás rendszer, tehát csak a fizetési elmaradással (mulasztással) rendelkező magánszemélyeket tárolta a KHR!

4.2.3. Lakossági mulasztások darabszáma (éves változás)

Az élő lakossági mulasztások száma egyértelműen növekvő tendenciát mutat az elmúlt 5 év tekintetében, 2011 decemberében több mint ötször annyi élő mulasztást tárolt a KHR, mint 2006 végén. 2009-ben volt a legnagyobb a növekmény, ekkor 375 ezerrel nőtt az élő mulasztások száma. A lezárt mulasztások nem gyarapodtak ilyen mértékben, ráadásul a 2011. márciusi törvényváltozás miatt számuk vissza is esett.

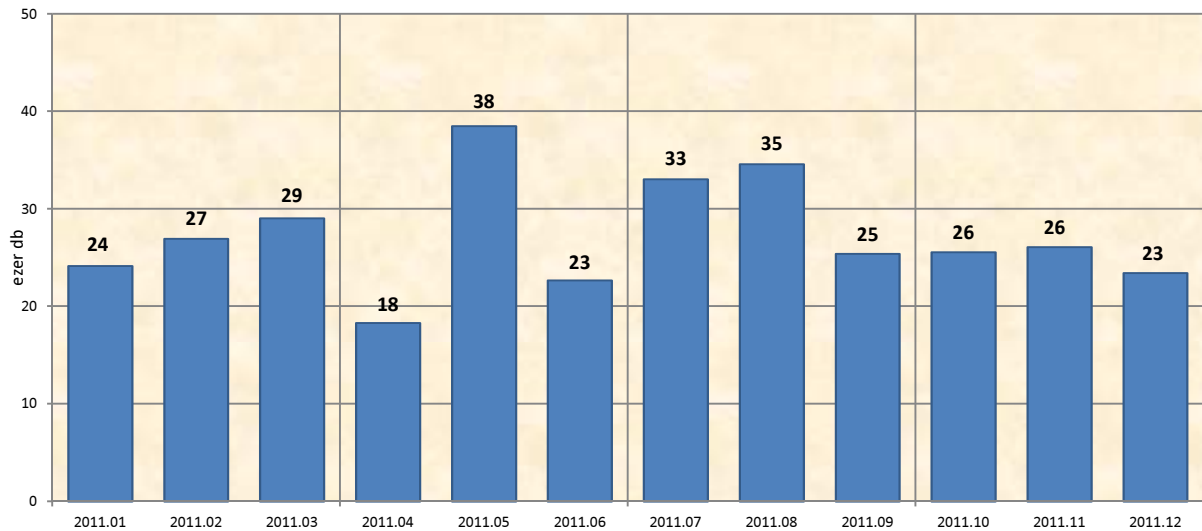
4.2.4. Nyilvántartott természetes személyek számának alakulása (éves változás)

A nyilvántartott természetes személyek száma a mulasztásokkal párhuzamosan növekedett az elmúlt években. 2011 végén több mint 900 ezer személy adatait tárolta a KHR, ebből 849 ezernek volt élő mulasztása, csak alig több mint 60 ezer személynek volt kizárólag lezárt mulasztása.

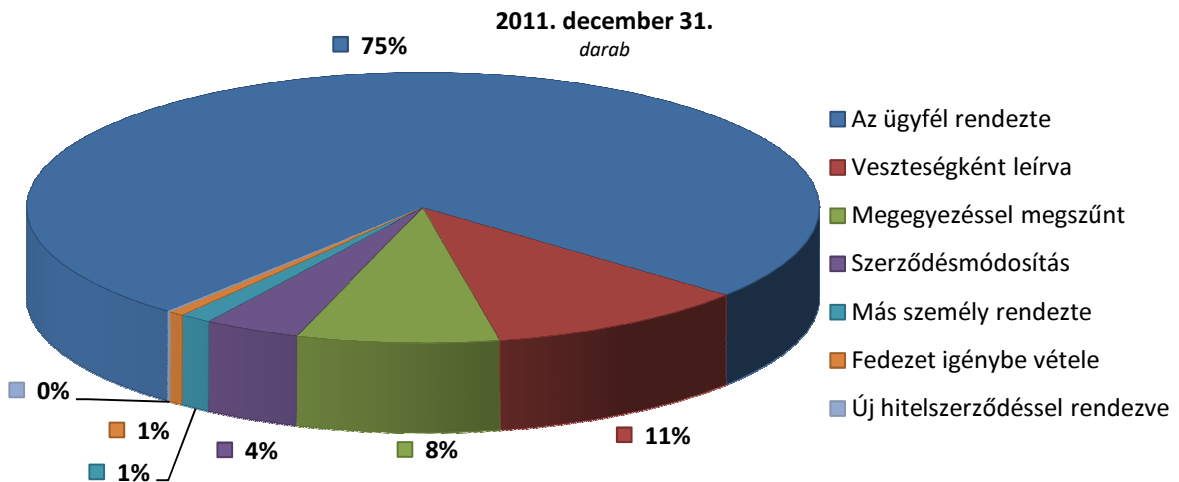
Fontos megemlíteni, hogy a hatályos jogszabályok értelmében még nem működött teljes listás rendszer, tehát csak a fizetési elmaradással (mulasztással) rendelkező magánszemélyeket tárolta a KHR!

4.2.5. Új mulasztások száma

A mulasztások növekedési üteme 2011-ben jelentősen visszaesett, 2010-ben 469 ezer, 2011-ben már csak 328 ezer új mulasztást regisztráltak.

4.2.6. Megszűnt mulasztások megoszlása a megszűnés módja szerint

2010 végén még 374 ezer, 2011 végén már csak 136 ezer megszűnt mulasztást tárolt a KHR. A csökkenés a KHR működését akkor szabályozó Hpt. márciusi változásának tulajdonítható. A 2011. december 31-én tárolt mulasztások háromnegyedében az ügyfél saját maga rendezte az elmaradását.